

“Samen op weg”

Mogelijk te verdelen taken bij gezamenlijk opstellen kerkenbeleidsplan Gemeente - Kerkfabrieken

Nota

20/03/2017

1. Een kerkenbeleidsplan

Wanneer van toepassing?

Van zodra één kerk op het grondgebied van de gemeente beschermd is als monument en men subsidies wil aanvragen voor een beschermde kerk, moet het kerkenbeleidsplan in die gemeente beantwoorden aan de omschrijving zoals opgenomen in het onroerenderfgoeddecreet artikel 2.1. 31°/1.

Voor gemeentes die dossiers op de wachtlijst van het Agentschap Onroerend Erfgoed hebben staan (en dus ontvankelijk verklaard zijn binnen de oude regelgeving (voor 1/1/2015) en nog niet gestart), dient er voor 1/10/2017 een goedgekeurd kerkenbeleidsplan te worden ingediend bij het Agentschap Onroerend Erfgoed.

Definitie kerkenbeleidsplan

31° /1 Kerkenbeleidsplan: een schriftelijk document dat eerst door het representatief orgaan van de betrokken eredienst en vervolgens door de gemeente- of de provincieraad werd goedgekeurd en dat een lokaal gedragen langetermijnvisie biedt voor alle gebouwen die bestemd zijn voor de betrokken eredienst op het grondgebied van de gemeente of provincie. De langetermijnvisie moet minimaal volgende basisgegevens bevatten: a) een beschrijving van de betrokken gebouwen bestemd voor de eredienst, met onder meer hun cultuurhistorische waarde, hun architecturale mogelijkheden, hun bouwfysische toestand; b) de situering van elk gebouw bestemd voor de eredienst in zijn ruimtelijke omgeving; c) een beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie van de betrokken gebouwen bestemd voor de eredienst en d) een onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie van de betrokken gebouwen, inclusief een plan van aanpak hoe de toekomstige invulling met nevenfuncties of herbestemming ervan zal worden onderzocht.

Het agentschap toetst de inhoud van een kerkenbeleidsplan aan deze decretale definitie.

Opmaak/aanpassing kerkenbeleidsplan

Om de opmaak van een kerkenbeleidsplan te vergemakkelijken heeft CRKC een modelfiche opgesteld. Deze fiche is gebaseerd op de documenten van de bisdommen, de laatste inspiratienota van het Agentschap Onroerend Erfgoed (22/02/2017) en eigen opgedane ervaringen.

De modelfiche toont de structuur die men best volgt bij het opmaken van het kerkenbeleidsplan. Verder geeft de fiche ook aan welke informatie er onder welk puntje dient te komen. **Het is belangrijk om kort en bondig te blijven.** Het kerkenbeleidsplan hoeft geen uitgebreid boekwerk te zijn! Bovendien worden er in de modelfiche tips gegeven waar men bepaalde informatie kan terugvinden.

Concreet dient er per kerkgebouw een fiche te worden opgemaakt waarin de volgende onderdelen worden besproken:

- 0) Identificatie
- 1) Beschrijving
 - a) Cultuurhistorische waarde
 - b) Architecturale mogelijkheden
 - c) Bouwfysische toestand
- 2) Situering in de ruimtelijke omgeving
- 3) Beschrijving van het actueel gebruik en van de actuele functie

Naast een fiche per kerkgebouw, voegt men aan het begin of eind van het document best ook volgende samenvattende gegevens toe.

1. Inleidende paragraaf waarin vermeld wordt over welke gemeente en kerkgebouwen het gaat en welk traject er doorlopen is.
2. Situering van de kerkgebouwen a.d.h.v. een overzichtsplan.
3. Een onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie met een plan van aanpak hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht.
4. Concluderende paragraaf waarin men stelt bereid te zijn om, bij jaarlijks overleg van het CKB met de gemeente of bij de onderhandelingen omtrent de meerjarenbegroting, na te gaan of het plan nog actueel is en of er wijzigingen noodzakelijk zijn.

2. Coördinator

Idealiter wordt er één persoon (of een groep mensen) aangeduid die de opmaak van het kerkenbeleidsplan coördineert. Dit kan iemand van de gemeente, de kerkfabrieken of een externe zijn.

De coördinator verdeelt de taken en communiceert deze naar de betrokken partijen (kerkfabrieken, gemeente, ...). De manier waarop de taken verdeeld worden is vrij; ter inspiratie volgt hieronder een mogelijke verdeling. De coördinator brengt de aan hem aangeleverde gegevens samen in één document. De coördinator gebruikt voor het kerkenbeleidsplan best de structuur van de **modelfiche van het CRKC**. Indien er gegevens ontbreken, vraagt hij deze op of vult hij ze zelf aan.

3. Gemeente

De gemeente kan onder meer helpen met de beschrijving van de kerkgebouwen in hun ruimtelijke omgeving. De informatie die hierbij gevraagd wordt (rol van de kerk in het stedelijk of dorpsweefsel; de aanwezigheid van een kerkhof, pastorie, school, klooster, groter complex, ...) is normaalgezien aanwezig bij de gemeente of kan door de gemeentelijke diensten worden opgesteld.

De gemeente geeft deze informatie door aan de coördinator.

4. Kerkfabrieken

Elke kerkfabriek kan, in de mate van het mogelijke, voor zijn kerkgebouw de fiche invullen:

- Identificatie
- Beschrijving
- Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving
- Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

De kerkfabriek geeft deze informatie door aan de coördinator.

5. Gezamenlijk

- Uitschrijven van onderbouwde visie (welke keuze per kerk) na consensus bereikt te hebben.
 - Kerkfabrieken > op basis van pastoraal plan
 - Gemeente > op basis van lange termijn noden: als vertrekpunt kan een overzicht van de investeringen en infrastructuurnoden voor de volgende jaren dienen. Welke plannen/ideeën zijn er voor de volgende categorieën van voorzieningen en hoe kunnen kerkgebouwen hier eventueel in neven- en of herbestemming een nood vervullen: scholen, crèches en kinderopvang, bibliotheek, gemeenschapsruimte, gemeentehuis, sportinfrastructuur, begraafplaats, ...
- Het plan van aanpak dat vermeldt hoe stappen richting een neven- en/of herstemming gezet zullen worden (vb. oprichten stuurgroep, contacteren verenigingen, participatietraject, contacteren architectenbureau, inspraak- en brainstormmomenten, etc.).
- Eenmaal een gedragen langetermijnvisie is bereikt met de betrokken actoren, dient het document ter goedkeuring te worden voorgelegd aan:
 - Representatief orgaan erkende eredienst (Bisdom)
 - Voogdijoverheid (Gemeente)